

VASÁRNAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal,

hová a lapba szánt kéziratok

— reklamációk és —

előfizetési pénzek küldendők

— Maros-Vásárhely, —

Szentgyörgy-utca 9. szám,

— ref. lelkészi lakás. —

Kiadja: Az Erdélyi Ref. Egyházkerület „Egyházi Értekezlete“.

FELELŐS SZERKESZTŐ
TÓTHFALUSI JÓZSEF,
ref. lelkész Maros-Vásárhely.

Megjelenik minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre 5 K. — f. Negyed évre 1 K 25 f.
Fél évre 2 K 50 f. Egy szám ára 6 f.

TÁRSSZERKESZTŐK

PAAL GUSZTÁV,
ref. koll. tanár Maros-Vásárhely.

S. SZABÓ JÓZSEF,
ref. koll. vallás tanár Debreczen.

Farczádi Simó Lajos.

— 1834—1909. —

Már lapunk múlt heti számának zártakor értesültünk arról a szomorú hírről, hogy egyházkerületünk egyik nagyérdemű főgondnoka, Farczádi Simó Lajos, volt országgyűlési képviselő, a Vaskorona-rend lovagja, a Fonciere biztosító társaság igazgatóságának alelnöke stb. stb., 1909. évi szeptember hó 24-én a blenkemezei családi kastélyban elhunyt.

Nagy veszteség a Simó halála. Szép családján és rokonságán kívül a magyar közéletre s közelebről egész erdélyi református egyházkerületünk egyetemére nézve, mert azt a lelkes vezető férfiut vesztettük el benne, aki 13 éven át egyháza iránt érzett oly nagy szeretettel s akkora buzgalommal és fáradhatatlan munkássággal töltötte be egyházkerületünk egyik díszes főgondnoki székét.

Simó Lajos tipikus példája volt a jó gazdának és kálvinista magyar urnak. Már ifju korában kifejlődött lelkében a magyar fajnak és magyar földnek őszinte, lelkes szeretete, mely arra ösztönözte, hogy egész élete végéig, halála napjáig ennek oltárán áldozza fel tehetségének és szorgalmának legjavát. És e munkásságának megvolt az áldásos gyümölcse. Nagy szorgalommal és becsületes étellel szép vagyont szerzett magának és családjának, rajongásig szerette a földet, de nem uzsorázta ki, hanem egy egész falu népének juttatott a földből kenyeret. Ez magyarázza meg azt, hogy az a kis román község, hol nagykiterjedésű birtokot szerzett s családi otthont épített magának, rajongó

szeretettel vette körül „a falu urát“ s politikai szereplései országgyűlési képviselősége idején méltán tekintette magát Simó Lajos a falu és környék letéteményessének. Szép családot alapított, nagyszámu rokonság vette körül öreg napjaiban, igazi központja volt a családjának s mint sudar tölgyfa lombos koronájával, védte, takarta övéit. Ez az erőteljes, hatalmas tölgy most az idők vihara következtében derékon tört ketté de erős a reménységünk, hogy az anyaföldben mélyre lenyúló gyökérszálak új hajtásokat fognak nevelni a Simó-család törzséből magyar hazánk és református egyházunk hü és buzgó szolgálatára.

Mert Simó Lajosnak ez a legbecsesebb hagyatéka úgy reánk, mint az utódaira nézve. Boldog, megelégedett volt családjá körében; de ezzel — úgy vélekedett — nem töltötte be élete hivatását. Részt kívánt magának a társadalom a közügyek, a haza és egyház szolgálatából is. Szolnok-Doboka-vármegyének hosszú időn át vezéremberei között foglalt helyet, a megye társadalmi, kulturális és szociális fejlődése terén el-évülhetetlen érdemei vannak. Az országos politika terén is értékes munkát fejtett ki s 30 évig volt országos képviselő szabadelvű programmal. Nyílt, őszinte önzetlen, következetes és férfias politikus volt mindenhá.

De meghozta áldozatát egyháza szolgálatára is. Erős kálvinista lélek volt, megalkuvást nem ismerő jellemmel. Hosszu időn át volt főgondnoka a dési református egyházmegyének, az egyházkerület többségének bizalma pedig 1896-ban, a heves egyházkerületi küzdelmek idején, mint a „béke emberét“ emelte a kerület vezérmunkássai sorába, beültetvén a

megüresedett főgondnoki székbe. Mint kerületi főgondnok mintaképe volt a buzgó és fáradhatatlan, az egyház ügyei iránt komolyan érdeklődő munkásnak; higgadt, békés irányu működésével köztiszteletet vívott ki magának az egész egyházkerületben, tagja volt az országos zsinatnak, egyetemes konventnek s több egyetemes egyházi és iskolai bizottságnak és helyét mindenütt géldás buzgalommal töltötte be.

Mint ember puritán jellemű, férfias, nyílt gondolkozású, de békességes szivű és megnyerő modoru volt. Humánus lelkületű volt embertársaival szemben, nem tévén külömbiséget rang és állás szerint: mindenki tisztelte és szerette s ha voltak ellenségei, bizonyára nem ő szerezte magának. Egy egész falu népének s egy egész környék lakosságának igaz tiszteletével és szeretetével dicsekedhetett egész életében.

Temetése 1909. szeptember 26-án vasárnap déli 12 órakor folyt le a blenkemezei kastélyban a környék intelligenciájának s az egész falu népének impozás és osztatlan részvéte mellett. Az erdélyi református egyházkerület, a dési református egyházmegye, Szolnok-Doboka vármegye, a Fonciére biztosító-társaság küldöttségileg képviseltette magát és koszorút helyezett a ravatalra. Az egyházkerület és igazgatótanács képviselőjében Nagy Károly egyházkerületi generális-nótárius, püspökhelyettes vezetése alatt résztvettek Gróf Bethlen Pál egyház megyei főgondnok, kerületi igazgató tanács, ifj. Péter Károly egyházkerületi titkár és dr. Kálmán János kolozsvári kollegiumi tanár, egyházkerületi tanügyi előadó. A gyárszszertartás az elhunyt főgondnok blenkemezei kastélyában ment végbe, melyet egészen elárasztott a ravatalra helyezett koszorúk özöne. A dési dalkar megható gyászdala után Pap István sárosmagyarberkeszi lelkész, dési egyházmegyei esperes imádkozott szépen, azután pedig dr. Kenessy Béla püspökünk kelyettesse, Nagy Károly egyházkerületi főjegyző magas szárnyalású, szép beszédben ékesen méltatta Simó Lajos puritán magán és családi életét s a közgazdaság, társadalom, haza és egyház szolgálatában kifejtett lelkes, buzgó és eredményes munkásságát, mellyel annyi érdemet és elismerést szerzett magának. A fennen szárnyaló, szép beszéd után, mely mély benyomást gyakorolt a gyászoló család és hallgatóság lelkére, ismét a dalkör énekelt s azután megindult a környék intelegenciájából és a falu népéből összeverődött hosszú, szomorú menet az elhunyt főgondnok lekipásztor, egyházmegyei főjegyző tartott lendületes bucsubeszédet s a blenkemezei görög-keleti lelkész beszéde után örök nyugalomra helyezték népszerű főgondnokunkat, kit az egész falu és környék osztatlan szeretete és becsülése mellett egész egyházkerületünk őszinte hálája kísért sirjába.

Nyugodjék békében! Emlékezete a jók és igazak lelkében sokáig élni fog! *Dr. Kálmán János.*

Bizalom.

Benned bizom, benned remélek,
Óh Isten, örök szeretet!
Mint a nap élteti a földet,
Ugy éltet a te szellemed.
Hozzád fogódzom élő hittel
És Te engemet nem taszítasz el.

Ámbár néha csapások érnek
És egem, gyászra alkonyul,
Te terheim megkönnyebited,
S egemről a gyász elvonul.
Szerelmed mennyei sugára
Alásüt zordon éjszakámra.

Tudom, hogymindenütt jelen vagy
Bármerre vessen végzetem,
Te vezérled szivem ütését,
Kezedben egész életem.
Benned mozgok, vagyok és élek,
Semmi vész közt azért nem félek

Az első lehellet-vételtől
Jelen percig védelmeztél,
Te lész velem éltemen által,
Velem lész sirom szélénél.
S mint az éjt a csillag sugárral,
Beszövőt éltem boldogsággal.

Nem szünlek meg imádni téged,
Teremtőm, Atyám, Istenem!
Lelkem legbensőbb gondolatja,
Szivem álma tied legyen.
Felszentelem magam egészen,
Atyám, légy velem, légy vezérem!

Medgyes Lajos.

A keresztyén ember és a szociális kérdés.

I.

A gazdag és a szegény evangéliumi világitásban.

Ha fönt és alant a keresztyén hit uralkodnék, nem volna szociális kérdés. Vagy legalább élet vesztette volna. Mert az egyes osztályok közti ellentétek csak akkor válnak nyomasztókká és sérelmesekké, ha gazdag és szegény mint ellenség állnak egymással szemben, a mikor a szegény a gazdagnak javait szeretné, a gazdag pedig a szegényt gögösen lenézi. De milyen kitünő orvosságnak bizonyul az „előkelők” büszkessége ellen az evangélium! A lehető legkomo-

lyabban emlékezteti őket arra, hogy csupán sáfároknak nem elégnek meg azaz, hogy mindenkinek megadja rendeltettek javaik melé. Reámutat a gazdagságban rejlő veszedelemre, a mely abban áll, hogy a lélek elszakad Istentől és muló javakban bizakodik. Erre gondolt Jézus is, a midőn e komoly és megrázó szavakat mondá: „Könnyebb a hajókötélnek általmenni a tű fokán, hogynem a gazdagnak bémenni Isten országába“. A bömajorságu gazdagot, a ki magát ekképen biztatgatja: „Én lelkem, sok esztendőkre eltett javaid vagynak, nyugodjál, egyél, igyál, gyönyörhődjél!“ — hamar utoléri Isten ítélete: „Bolond, az éjjel megkivánják a te elkedet te tőled, a melyeket pedig készítetted, kiéi lesznek?“ A „gazdag“ embert halála után a pokolban, kinok közt a „szegény“ Lázárt pedig Ábrahám kebelén találjuk. A ki nem szolgáltatott munkabér égre „kiált“, és e kiáltás bizonytalán behatol a seregek Urának lülébe is. (Jak. V.) Azért óv Jézus az „e világi gazdagságtól“ és int bennünket arra, hogy a mennyeknek országában gyűjtsünk magunknak kincseket, „a melyeket sem a moly, sem a rozsdá meg nem emészt“. Könyörtelenül elítéli a gazdagok szivtelenségét, jogtalanságait, nagyravágyását, s hogy mily nagy felelősséggel tartoznak Isten előtt, e szavakkal adja tudtukra: „A kinek sok adatott, attól sok is kivántatik“. „Adj számot a te sáfárságodról, mert nem lehetsz ezután sáfár“.

Másrészt meg az evangélium védelmébe veszi a szegényeket és a gyengéket. A legegyszerűbb munkásnak is megadja az őt megillető tiszteletet, mert az Istennek képét viseli magán, és az is arra van hivatva, hogy az örökké való ország polgárává legyen. Megtanít bennünket arra, hogy még egy szegény Lázárnak — a mely név annyit jelent, mint „Isten az én segítségem“ — külsőleg nyomorult élete is lehet bensőleg gazdag, a mennyiben t. i. Istennek áldása van rajta. Óv az egymás javainak kívánásától, az elégedetlen edéstől, a zugolódástól. A szegény tanuljon meg bizni Isten segédelmében, emelje fel fordítsa szemét a földi lét tö életlenségeiről az öröké valósságra, a hol az Ur majdan megfizet kinek-kinek cselekedetei szerint.

Mindakettő: a szegény is, a gazdag is tekintse magát is és a másikat is az egy igaz Isten gyermekének, az egyedüli üdvözítő testvérének. „Arról ismernek meg titeket, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretitek.“ Jézus tehát nem törli el a gazdag és a szegény közti különbséget, csak a közjük emelt válaszfalakat dönti le. Gyűlöletnek és irigységnek, gögnök és szivtelenségnek nincsen többé létjogosultsága ott, a hol mindenki tudja, hogy a bűnösség a legnagyobb szegénység, és Istennek kegyelme a legfőbb jó. Mindezekből következik, hogy az osztályharc megszüntetése csak keresztyén alapon lehetséges. Valamint Jézus a szegényeknek barátja volt, ugy az alsóbb néposztályoknak: ma is az evangélium a legerősebb támasza. Az evangélium ugyanis

az őt megillető tiszteletet. Helyesli és sürgeti azt a törekvést is, a mely embertársaink szociális viszonyainak javítására, a terhek igazságosabb elosztására és az emberi társadalom épületének kitatarozására irányul. Valamint Jézus maga is kérlelhetetlenül üldözte a tár adalom képmutatását, ugyanugy kötelessége minden egyes heresztyén embernek küzdeni az igazságért és a jogért, hőtelessége a korhadt, tarthatatlan állapotokról lerántani a leplet, kötelessége mindaddig harcolni, míg a nyilvános élet csatornájában friss, egészséges viz nem folyik.

Egy könyv címlapjáról.

A képen látható két oszlop melyen az élet egész rendje nyugszik: a „Fides“ és „Religió“ — „Hit“ és „Vallás“ vagy „Kijelentés“. A Hit, amely — mint a jobboldali oszlop képe mutatja — a Krisztus keresztjébe kapaszkodik, vidám, bizó lélekkel az égre néz s tekintetét az égre fordítja, a honnan a Jehova világossága fénylik. Nem a földre néz, hanem vállára vévén súlyos keresztjét, örömmel viszi terhét s követi a mennyei fényt. A „Religió“ képének értelmét, amely a baloldali oszlopon vagyon (szembe nézve) maga Sz. Molnár Albert egy a könyvhöz adott versben így magyarázza:

„Az ember kérdésére felel az *Religió* :

E. Mond meg oh szent *Religió*

Istentől nemzett leányzó

Ki tiszteled nagy hívségben

Az Isten minden időben :

Mire való ez korona

Fejeden, csillaggal rakva ?

R. Én mutatok menyországra

Utát és az boldogságra.

E. Mire viselsz hosszas ruhát ?

R. Megvetek mulandó jókat.

E. Mit jegyez a könyv kezében ?

R. Atyám törvényét nézd ebben.

E. Melled miért mezitelen ?

R. Tiszta hívségem értsd ezen.

E. Miért könyöklessz keresztre ?

R. Kereszt nyugoszt meg kedvemre.

E. Szép szárnyaid mire valók ?

R. Mennybe repülni tanítok.

E. Miért vagy ily fényességgel ?

R. Szívet tisztítok új fényel.

E. Mire tartasz zablyás féket ?

R. Szívnek tiltom kényességet.

E. Halált mit nyomsz lábod alá ?

R. Vagyok halálnak halála

E. Mit kell érteni ez hadon

Könyved ez zürz varon ?

R. Mindenütt nagy erőszakot

Szenvedek méltatlanságot,
De szenvedvén erőt vészek.
S végre Istenhez felmegyek.*

A mindezt eszközlő tiszta „Keresztyéni Regió“-tól és „Igaz Hittől“ s az ezt tanító Institutiótól várta Szcenzi Molnár a nagy nemzeti átalakulást. Am, ha valahol méltó volt a szent Religiónak, ez Istentől nemzet leányzónak e panasza:

„Mindenütt nagy erőszakot
Szenvedek s méltatlanságot“:

különösen illett ez akkor a jezsuiták uralma alatt nyögő Magyarországon.

Kálvin könyvének e (Szcenzi Molnár-féle) magyar fordításából a kézrekeríthető példányokat lefoglalták, elégették, úgy, hogy a hazába bizony kevés került belőlük s ma már csak mint ritkaságokat lehet találni — olvasatlanul, könyvtárak polcain.

De gondviselő Istenünk — kinek nevére térjen hálaadás, dicséret, dicsőség! — nem engedte, hogy magyar keresztyén testvéreink szomjuhozó lelke megfosztassék e drága üdítő forrástól. Kegyelmeből a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság újabb fordításban adhatta ki a Kálvin könyvét „*A keresztyén vallás alapvonalai*“ címen. Fordította: Nagy Károly kolozsvári ref. theol. tanár. Megrendelhető: Hornyászkó Viktor könyvkereskedésében, Budapesten, V. ker. Akadémia-utca 4. szám.

A forrás buzog; vajha a magyar keresztyén közönség odajárna meríteni, hogy gyarapodjék az igaz hitben és keresztyéni szent életben!

A „Vasárnap“ olvasói részére közli: *Váradí Albert.*

Isten igéje. Az élet aratása.

„Elmult az aratás, elvégződött a nyár és mi meg nem szabadultunk.“ Jeremiás 8 : 20:

A nyáron hosszabb utazást tettem hazánk északi részén. Utközben láttam az aratást. Láttam a serény aratókat, amint megvetve a nyári nap forró hevét, buzgón vágták a gabonát s gyűjtötték kékébe aztán keresztékbe rakták. A föld kopár, pusztá maradt; a gabona pedig majd megy messzire s hirdeti itthon is, máshol is, hogy az Ur adott kenyeret az ő népének ez esztendőben.

Sok gondolatot ébresztett bennem az aratás látása. Elgondoltam, hogy mily nehéz munka lehet az! Ilyen maganfajta ember csakhamar kídölne! Nem csak erő kell oda, hanem munkabírás, erős kitartás! Elgondoltam, hogy az aratók mily jó kedvvel végzik munkájukat. Nem sópánkodnak azon, hogy ugyanakkor, midőn ők izzadnak, mások hűs fürdőkelyeken égbelhűtött italok mellett kártyáztatnak. Vannak

aztán olyan aratók is, akik sztrájkolnak. Volt alkalom olvasni a lapokból, hogy mennyi baj s aggodalom volt emiatt.

Erről eszembe jutott az is, hogy az aratás nem csak nehéz és szükséges munka, hanem olyan, hogy sok emberre, egész orzágra kihat.

Ha csak ennyit is jegyzünk meg az aratásról, könnyen megértjük, hogy a Biblia, miért emlegeti az aratást oly sokszor s miért nevezi Üdvöztünk a szegény, vigasztalan, kétkedő, hitetlen, boldogtalan emberi lelkeket „aratásra való gabonának“ s tanítványait „kik az ő szent országát, a béke, igazság és szeretet országát terjesztik, fiaratóknak.“

Bizony a lelki aratás is nehéz, szükséges és nemcsak egyeseket, nemcsak a lelki pásztorokat, hanem országokat, az egész világot érdeklő dolog.

A tudósok kiszámították, hogy ha a föld csak 6 hétig nem teremne, dacára a meglevő élelmi készletnek, a föld népe éhen halna. Ily nagy veszedelem támadna, ha Isten nem adna testi eledelt az embereknek.

Még nagyobb lenne a veszedelem, ha Isten nem adna lelki táplálékot földi gyermekeinek. Az a lelki kenyér, mit szent igéjében nyújt felénk, még fontosabb, mint a testi eledel!

Isten nyújtja bőséggel lelki áldásait is. De kevesen vannak, akik learatják, elfogadják s elviszik az éhező, boldogtalan lelkeknek.

Az aratásnak főcélja az, hogy a gabonát rendeltetésére alkalmassá tegye s ne hagyja elpusztulni a szántóföldön. Ha a kalászok tudnának beszélni, bizonyosan tiltakoznának ez eljárás ellen.

Tiltakoznánk az ellen, hogy elvigyék őket a szép mezőről összekötözve, aztán megtisztítsák a szalmától, pelyvától s végül megöröljék.

Az emberi lelkek is csak úgy tölthetik be magas rendeltetésüket, csak úgy nyerhetnek üdvöt, ha Isten az ő munkásai által kitépi őket megszokott, sokszor „kellemes“ helyzetükből, megtisztítja őket a büntől s végül összetörve alkalmassá teszi szent akaratának teljesítésére.

Nemde így tett Isten Ábrahámmal, a Prófétákkal? Nem így választotta ki magának apostolait? Ma is nem így módon törí össze-az önző, kemény sziveket, hogy adjon helyette új szívet, mely nem a mulandóért, de az örökké valóért lelkesedik, mely nem a bűnnek, hanem Istennek engedelmeskedik?

A te szívedet kicserélte-e már? Hallottad-e már mennyei Atyád biztató szavát, hogy fiává fogad s munkástársává tesz annak, aki megindította e nagy munkát, mely nélkül a világ elveszett volna. Sok munkatársa, kiket barátainak is nevezett. Csodálatos eredményeket értek el szent Lelkének segítségével. Ezer s ezer lelket, mindenféle népből s a világ minden részéről gyűjtöttek már az ő gabonárába.

Nálunk ezt a munkát s égi mesterünk e parancsát sokan kicsinylik s megvetik. Év év után mulik, aratás aratást követ — és mi meg nem szabadultunk. Istenünk minden évben élő példát nyújt nekünk a lelki aratásra. Azok a nemzetek, kik közé szeretjük számitani magunkat, már nagyon előre haladtak-e szent és dicső munkában, nálunk pedig: mulik az aratás, elvégződik a nyár év év után és mi meg nem szabadultunk.

A lelkek szomjuhozzák az igazságot. Tapasztaltam, hogy a legtöbben kész öőömmel engedik magukat Krisztushoz vezetetni, de sajnós sokan megmaradnak és meghalnak bűneikben, mert kevés az arató s nem szólt nekik senki Krisztus csodás szeretetéről, senki nem buzdította őket bűneik megbánására, Isten szeut igéjének olvasására és ez üdvösség keresésére.

Az aratás meg volt. A gabonát messze viszik, még a tengeren tulra is. Vajha ne mulna el a nyár anélkül, vajha ne olvasnád e sorokat anélkül, hogy szivedben nemes elhatározás ne ébredne, beállni Isten aratói közé, kik lelkeket gyűjtnek az örök boldogság csűrűbe! Vajha a külföldre ne bűneink hire, hanem hitünk gyümölcsei jutnának el.

Gondold el mily borzasztó lesz, ha elmulik élted nyara, midőn learattad az élet örömeit s azt kell mondanod: nem szabadultam meg. Mily borzasztó lesz, ha majd az utolsó nagy aratás után, midőn az Ur angyalai összegyűjtik a tiszta búzát s a konkolyt megégetik, te az örök tüzre vettettel. Ne nyugodjunk, míg szabadulást nem találtunk! Ne pihenjünk, míg körülöttünk olyanok vannak, kik a szabadulást nem smerik.

Nem hallod Jézust kiáltani:
Sok az aratni való!
Vajjon ki jó el munkálni.
Kevés még az arató?
Kicsinyt n gyot hív a mester,
Nagy jutalmat ígérget,
Ki az, ki örömmel mondja:
Itt vagyok küldj engemet!

Kegyesség útja

Szüntelen imádkozatok

India némely benszülött lakosai között az a szokás, hogy imádkozásra bizonyos gépeket használnak. Ezen gépe nek van egy imádkozó keréke, mely forog, mint a malomkerék. Ez n kerékekre írják fel imáikat s azt hiszk, hogy valahányszor a nap felé fordul a keréken az ima, a bálvány, melyet imádnak, meghallja azt — De a szegény pogányoknak még ez ostoba szokásából is tanulhatunk valamit. Bár ők bálványimádk, még sem hanyagolják el az imádko-

zást, mi pedig hányszor elfelejtjük! Ezek nem tartják elégnek napjában egyszer vagy legfeljebb kétszer imádkozni. Imádkozási módjuk bár nagyon különösen, de ezen parancsolatra emlékeztet: „szüntelen imádkozatok“.

Egy kegyes szolgálótól egyszer azt kérdezte gazdája, hogy érti-e mit tesz e parancs: „szüntelen imádkozatok“. A leány erre így felelt: Ha reggel szemeimet felnyitom, így imádkozom: Uram, nyisd fel az én lelki szemeimet, Midőn öltözködöm, kérem az Urat, hogy öltöztessen fel engemet az ő igazságának ruhájába. Midőn mosdom, kérem Istent, hogy mosson meg engemet az ujjászületés fürdőjében. Midőn a szobát seprek, imádkozom, hogy Jézus tisztítsa meg szívemet minden szennytől és ha reggelizem, kérem Istent, hogy tápláljon engemet menyeyei eledellel az ő igéjének tiszta tejével. Így töltö be e szolgáló leány e parancsot: „szüntelen imádkozatok“.

„Oh könyérgést meghallgató
Édes Atya! mindenható,
Ha lelkem hozzád emelkedik
És a buzgóság szár yain,
Ajakim, hajtásain,
Elődbe érvén remény ed k,
Érzem, hogy az örök élet
Már e földön az enyém lett“.

Egyháztársadalom.

Tiszántuli egyházkerület Debrecen. Az Országos Református lelkész-egyesület a múlt hó 24-én kezdődőleg tartotta meg Debrecenben idei nagy gyűlését. Mi a részletes programot ismertettük annak idején. Itt csak annyit, hogy a gyűlés minden tekintetben a leginpozánsabb körülmények között folyt le. Ugyan ez alkalomból, Debrecenben belmissziói estély is tartatott.

A főiskolai diszteremben minden talpalatnyi földet elfoglalt ez alkalomma! a közönség, úgy, hogy a kongresszus tagjainak is csak egy része juthatott a terembe. A jobboldali karzaton a főiskolai énekkar foglalt helyet, a baloldali karzaton pedig a ref. leánynevelőintézet énekkara zsongott. Hat óraker nyitotta meg a belmissziói estélyt a ref. leánynevelő intézet énekkara. Egy karéneket adott elő Tóth Lajos karnagy vezetésével, meglepő precizitással és fegyelmezettséggel. Ezután Uray Sándor debreceni lelkész mondott magasan szárnyaló megnyitó beszédet és főhászt. Vargha Gyuláné, a budapesti Bethánia-egylet vál. tagja „A Krisztusban való élet boldogsága és kötelességei“ címmel vallásos tárgyú tanulmányt olvasott fel a közönség élénk tet zé-e mellett. Ezután Lampérth Géza, az országos nevű poéta lépett az emelvényre. Viharos taps köszöntötte. A taps csilla-

pultával néhány kedves versét olvasta fel. Az estély fénypontja következett: Szabó Aladár dr. budapesti lelkésznek, a Filadelfia-egylet elnökének előadása a Filadelfia diakonissza-egyletről s a Bethesda-kórház megvételéről. Minduntalan lelkes éljenzés és taps szakította meg szívből fakadó, őszinte beszédét, amivel felhívta a közönség figyelmét a Filadelfia diakonissza-egyletre s a Bethesda kórházra, erre a két nagyjelentőségű protestáns intézményre. A sikerült estélyt a főiskolai énekkar karéneke fejezte be.

10. Vasárnap: Hogyan segítsünk lelkipásztorunknak
II. Móz. 17: 8-13.

Sorold fel különféle módjait a segítségnek.
Szólj a kitartó imádkozásról!

Pálinkamérgezések. Utóbbi időben sok helyen pálinkamérgezések történtek. A hatóságok megindították az eljárást gyártóik ellen. De vajjon mit ér ez. Hány halál kell még ahhoz, hogy e mérget meggátolják munkájában. A múltban itt-ott történt, legutóbb nagyobb számban fordult elő, s talán holnap,

Marosvásárhelyi ref. várbeli templom (nagy templom) legjobb felvétele.

HIREK.

Hogyan segítsünk lelkipásztorunknak?

1909. OKTÓBER 4. Hétfő: Tusakodjunk ő érette. Róm. 15: 30-32.
5. Kedd: Mint készséges segítők. Csel. 6: 1-7; I. Kor. 12-28.
6. Szerda: Álljunk mellette szenvedésében. II. Tim. 4: 5-12.
7. Csütörtök: Mint támaszok. I. Kor. 9: 1-14.
8. Péntek: „Kövessétek hitöket.” Zsid. 13: 7, 17, 18.
9. Szombat: „El nem hagyván a magunk gyülekezetét.” Zsid. 10: 19-25.

százakat öl meg. Ilyen olcsón adják az emberek az életüket, teszik tönkre családjukat egy pillanatnyi látszólagos erő és mámorért. A hatóságoknak mélyen kellene benyulni a szesz-törvénybe, hogy gátolni tudnák ezt. De a népnek is sorba kellene állani ellene. Csak a néptől függ hatalma. Nézzük csak az utcákat! Minden sarkon az alkoholmérők vetik meg hállóikat és csábítják a gyengéket, akik könnyen hajlanak. Csak egyszer kell erélyesen fellépni ellene a népnek, azzal, hogy nem fogyasztja. Hej más lenne a nézete a

hatóságnak s könnyebb lenne munkája. Tegye meg e lépést minden ember. Küzdje le a hatalmat önmagában s nyomban megszűnik a mérgezések száma és kevesebb szesz mérőre lesz szükség. Angliában már messze járnak az alkohol elleni harcban, üzik-hajtják a tengerek felé, s már-már végre is érnek, kitűzik a zászlót, a győzelem fényes jelvényét. Hát minálunk történik-e valami?

Rossz társaság. Moody, a híres evangelista látogatást tett egy angol urnát, anol egy kanári madár szépségén csudálkozott. Az angol ur megmagyarázta ugyanis, hogy a madár szép, de hangját elveszítette, pedig jó éneklő volt. Most is kiteszem az ablakra s a verebek járnak hozzá, s elsajátította a csiripelést. Mennyire ilik ez sok keresztyén emberre — mond a Moody — kik egykor örömmel énekeltek Istent dicsérő éneket, de összeköttetésbe jöttek ismét a világgal s hangjuk elveszett s nem tudnak mást mint csiripelni.

A Budapesti Református Theologiai jubileuma.

A budapesti református theologiai akadémia okt. 13-án délután igen szép és nagyobb szabásu ünnepély keretében fogja megünnepelni teljes évtelének 50 ik évfordulóját. Az ünnepély előkészületei folynak, sőt a theologia vezetősége már a napirendet is megállapította. Eszerint Baksay Sándor dunamelléki püspök megnyitó imája után Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, v. b. t. t., a dunamelléki ref. egyházkerület és a theologia főgondnoka mond ünnepi megnyitó beszédet. Az intézet mulját Szóts Farkas theol. tanár, úgy is mint az intézet volt növendéke, fogja ismertetni. A szép ünnepély alkalmával az intézet volt növendékei is megnyilvánítják szeretetüket a theológia iránt. Így a volt evangélikus növendékek nevében dr. Zsilinszky Mihály v. b. t. t., egyházkerületi felügyelő, a reform. volt növendékek nevében pedig dr. Kenessey Béla, erdélyi ref. püspök mond üdvözlő beszédet. Ugyancsak a volt növendékek részéről Hegedüs István egyetemi tanár és volt növendék ez alkalomra irt saját ódáját adja elő. Majd B. Papp István imádkozik, theologia ifjúsága énekel. Az évforduló megünnepelésében az összes társintézetek, az egyházkerületek, a budapesti ref. egyház és a volt növendékek nagy számban vesznek részt.

A Lorántffy-Zsuzsánna-egyesületből. Isten segédelmével még ez évben felépül ez egyesület hatalmas evangelizáló terme a Család-utcai diakonissza-otthon telkén. Kétségtelen, hogy az egyesület történetében ez lesz a legnagyobb jelentőségű esemény. De a budapesti ref. egyház életében is jelentős esemény leendő az imaterem felépítése, mivel ez templom lesz a külső Ferencváros, Józsefváros és a Tisztviselőtelepen lakó reformátusságnak. Az egyesület választmányja szeptember hó 18-án tartott ülésén elhatározta, hogy az angol építési vállalatot bemutatott tervezete és költségjegyzéke alapján az imaterem felépítésével megbizsa, mely viszont az építési engedély megadásától számított 6 hét alatt felel meg, úgy hogy ez évben az ünnepélyes megnyitás megtartható lesz. A tervezet szerint az imaterem 500 személy befogadására alkalmas, karzattal ellátva, mellette van a tanácskozóterem, ezenkívül 6 szoba a diakonisszák számára.

Világ folyása.

Wekerle Sándor miniszterelnök, aki a legutolsó napokig is Kossuthal és a többi miniszterekkel egyetértve azon fáradozott, hogy békés kibontakozást hozzon létre, a mult szombaton Bécsbe utazott s másnap megjelent a király előtt. Ezen a kihallgatáson még nem terjesztette elő a lemondó kérvényt, mert nem irta azt még alá mindegyik miniszter, de, mire a képviselőház összeült, a kormány lemondása már a király asztalán volt. Wekerle bejelentette, hogy a kormány nem hajlandó a mai helyzetben tovább működni, lemondása végleges és nem is vonja vissza. A miniszterelnök utolsó kihallgatásán már teljesen egyéni véleményét adta elő, hogyan lehetne a nagy alkotmányválságnak elejét venni s azt javasolta királynak, hogy hallgassa meg első sorban Kossuth Ferenczet, mint a többségi függetlenségi párt vezérét, továbbá más politikusokat is, de egyuttal azt is ajánlotta, hogy mielőbb oldja meg a válságot, mert mindennap elmérgezhetheti a helyzetet. A függetlenségi párt radikálisabb fele eleinte képviselőház nyílt ülésén akart határozatot kimondatni, mely szerint a parlament nem adja meg a szabadalmat a közös banknak és megteszi az előkészületeket az önálló bank fölállítására. Utóbb azonban egyértelműen úgy határoztak az összes pártok, hogy a parlament nem hoz semmi határozatot, hanem üléseit október 5-ig elnapolja. Ez a képviselőház keddi ülésén meg is történt. Még csak arról kell megemlékeznünk, hogy sokan már is Lukács László kormányát várják, míg Barabás Béla egy hivatalnok-miniszterium kinevezését jósolja. A miniszterek közül elsőnek Günther Antal távozott, aki a miniszteri székből a Curia elnöki méltóságába jutott.

Az Erdélyi Ref. Egyházkerület Egyházi Értekezlet célja.

Az Erdélyi Ref. Egyházkerületi Egyházi Értekezlet célja: 1. egyházi ismeretek terjesztése, a ref. keresztyén vallás — erkölcsi öntudat s egyházi összetartás érzésének ápolása, a református hit és egyházi-élet erősítése, az egyházi és világi elemnek egyházunk isteni küldetéséből folyó feladatainak megoldhatása által követelt közös munkára tömörítése.

2. Az Értekezlet az erdélyi ref. egyházkerület felügyelete és védelme alatt áll.

Az Értekezleti Tagság.

Az értekezlet tagjai: a) alapítók, kik az értekezlet céljaira egyszersmindenkorra legalább 100 koronát adnak;

b) rendes tagok: egyháziak és világiak, a kik évenként 2 koronát fizetnek;

c) pártoló tagok: kik valamely legkisebb anyagi áldozattal járulnak az értekezlet céljaihoz;

d) disztagok: kik az egyházi élet mezején szerzett érdemeik folytán ilyenekül megválasztatnak.

Így alkalom és mód van adva arra, hogy minden református férfi és nő az értekezletnek tagja lehessen: a gazdag koronáival, a szegény filléreivel vegyen részt egyháztársadalmi szervezetünkben. A ki a maga áldozatát csak természetbeni adományokkal róhatja le (kézimunka, gabona stb.) legyen így támogatónk. A helyi körülmények s viszonyok helyes utat főgnak mutatni az eljárásra.

Befizetett alaptőke: 1500.000 korona.
Takarékbetétek: 8 millió korona.

Agrár Takarékpénztár R.-Társ. Maros-Vásárhelyt.

Fickintézetek. Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Marosludas, Marosujvár, Nyárádszereda, Parajd, Sepsiszentgyörgy, Székelykeresztur, Székelyudvarhely.

A takarékoságot a lakosság minden rétegében előmozdítandó, amerikai módon **házi takarékperselyeket** izléses, csinos kivitelben, zárva, kulcsok nélkül **ingyen** bocsátunk feleink rendelkezésére, a melyek által még a legkisebb összegek is könnyű módon megtakaríthatók. Ezen házi takarékperselyeknek azon nagy előnyük van, hogy azokból pénzt a mi közbejöttünk nélkül kivenni nem lehet és így a fél annak a kísértésnek, hogy a megtakarított pénzt esetleg céltalanul elköltse, könnyen ellentállhat.

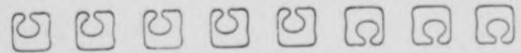
Ha legalább egy korona a perselyében összegyűl, sziveskedjék intézetünkhöz fáradni, a mikor a megkarított összeget a perselyből a t. cím jelenlétében kivesszük és a betéti könyvecskéjébe javára írjuk.

A perselyt zárva, kulcsok nélkül visszaadjuk és a pénzgyűjtés újból kezdődik.

Agrár takarékpénztár r. t. Maros-Vásárhelyt.

LEGJOBB

cement, gipsz, parketta, ablakredőny, Bohn-féle fedélcserép, mezőgazdasági gépek, a világ legjobb családi és iparos varrógépei, mosógép, jégszekrény, Dürkopp-kerékpár, gramophon, izzó-
... lámpák, kábelek, szobacsengők ...

Gyenge és erősáramu **villanyszerelvények,**

villamos-esillárok, részletfizetésre is kaphatók:

FISCHER GYULA és FIAI cégnél
MAROS-VÁSÁRHELYT.

KALVIN-SZÖVETSÉG

Budapest, IX., Kálvin-tér 7.

Elnökök: Kenessey Béla, erdélyi ref. püspök, Kovácsy Sándor a budapesti ref. egyház főgondnoka.

Ügyvezető alelnök: Bernát István dr. orsz. képviselő.

Ügyvezető titkár: pálóczi Horváth Zoltán dr. ügyvéd.

A Kálvin-Szövetség célja a magyar kálvinista egyház híveit — a socialis érzék fejlesztése és a vallásosság megerősítése által — a társadalmi bajok felderítése, megelőzése és orvoslása végett egyesíteni. A református vallású híveket társadalmi munkákra — az evangéliom és Kálvin-szellemeiben a szeretet és puritán egyszerűség s a helyes jog- és kötelességérzet segítségével — előkészíteni, kiképezni, nevelni és rábírn.

Célja felolvasások, vándorgyűlések és vallásos összejövetelek tartása, socialis tantolyamok rendezése, socialis kérdésekről szóló és vallásos művek kiadása.

Az egyházközségekben mutatkozó vallásos, gazdasági és társadalmi bajok orvoslása céljából vallásos és szórakoztató körök, egyletek s községi Kálvin-Szövetségek alakítása. Mindazok részére, a kik támogatásra szorulnak, otthonok, menedékhelyek s védelmi intézmények létesítése, vagy kezdeményezése, a munkásosztály művelése és védelme, a kivándorló hitsorsosok felvilágosítása és védelme.

Arra törekszik, hogy az egész ország kálvinistaságát egy táborba tömörítse s az egyházat erősítse, fejlessze, építse — ez által eleven, lüktető vallásos életet teremtsen. De emellett gazdaságilag is kívánja a ref. híveket erősíteni s azért a gazdaszövetségek, gazdasági, hitel- s más szövetkezetek létesítését előmozdítani igyekszik.

A szövetség tagja lehet minden magyar honpolgár, — férfiak, nők, ifjak — egyaránt, továbbá egyházi és iskolai hatóságok, gyülekezetek, egyesületek, körök, ha az egylet céljait előmozdítani törekszenek s tagsági kötelezettségüknek eleget tesznek.

Örökös tagok egyszersmindenkorra 500 kor., alapító tagok 150 koronát fizetnek, rendes tagok legalább évi 5 koronát, segítő tagok legalább évi egy korona tagsági díj fizetésére vállalnak kötelezettséget.

Taggyűjtő iverk s ismertető füzetek a budapesti ref. lélekési hivataltól kérhetők (Kálvin-tér 7.) valamint P. Horváth Zoltánnál, mint a szövetség ügyvezető titkáránál is (IV. Ferencz József-rakpart 24.) kaphatók, s ugyanitt lehet tagul jelentkezni.

A tagok a választmány által időről-időre megállapított tagilletményben (hasznos és különféle vallásos és társadalmi kérdéseket ismertető munkák) részesülnek.

Lépjén be mindenki a Kálvin-Szövetségbe, a ki jó reformátusnak tartja magát!

Minden háztartásban, szegény és gazdagnál,
egyaránt használják:

a világhírű JOHN-féle házi

GŐZMOSÓGÉPET.

Hetenként előre közzétett más-más családnál nyilvános próbamosásokat rendezünk, melyhez az érdeklődő hölgy közönséget szivesen látjuk. Vakitó fehér ruha, teljes ruhakimélés, 75% idő-, pénz- és munkamegtakarítás. Kimerítő ismertetéssel szivesen szolgálunk. A gépek részletfizetésre is kaphatók:

FISCHER GYULA és FIAI, erdélyrészi vezérképviselősnél,
Maros-Vásárhelyt.